

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานในการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล และ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3 ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3
2. เพื่อเปรียบเทียบว่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุราชการและวุฒิทางการศึกษาที่แตกต่างกัน จะทำให้มีผลต่อความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ทั้งเพศชายและหญิงที่มีต่อองค์ประกอบ 9 ประการแตกต่างกัน
2. ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ที่มีอายุราชการต่างกันจะมีต่อองค์ประกอบ 9 ประการแตกต่างกัน
3. ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันจะมีต่อองค์ประกอบ 9 ประการแตกต่างกัน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 3 มี 5 จังหวัด คือ จังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพัทลุง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ จังหวัดชุมพร ซึ่งมีโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 120 โรงเรียน และมีครู-อาจารย์ 6,374 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 3 ปีการศึกษา 2523 ซึ่งเป็นครู-อาจารย์ที่มีอายุราชการตั้งแต่ 1 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จำนวน 504 คน โดยไม่รวมผู้บริหารโรงเรียน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างโรงเรียนมาจังหวัดละ 20 เปอร์เซ็นต์ และสุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนที่สุ่มได้โรงเรียนละ 30 เปอร์เซ็นต์ ได้จำนวนตัวอย่างประชากรมาทั้งหมด 504 คน ดูรายละเอียดจากตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด โรงเรียนและจำนวนครูของกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน ของกลุ่มตัวอย่าง	โรงเรียน	จำนวนครูของกลุ่ม ตัวอย่าง
สงขลา	5	โรงเรียนมหาชิรุราษฎร์	54
		โรงเรียนหาดใหญ่รัฐประชาสรรค์	26
		โรงเรียนระโนดวิทยา	25

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน ของกลุ่มตัวอย่าง	โรงเรียน	จำนวนครูของ กลุ่มตัวอย่าง
		โรงเรียนสามบ่อวิทยา	6
		โรงเรียนรัษฎามิชนูปถัมภ์	8
สุราษฎร์ธานี	5	โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา	31
		โรงเรียนพุนพินพิทยาคม	23
		โรงเรียนกาญจนดิษฐ์พิทยาคม	23
		โรงเรียนไชยาวิทยา	17
		โรงเรียนเคียนซาพิทยาคม	5
พัทลุง	4	โรงเรียนพัทลุง	45
		โรงเรียนพนาสงคราม	11
		โรงเรียนป่าบอนพิทยาคม	7
		โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคม	3
นครศรีธรรมราช	7	โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช	45
		โรงเรียนเชียรใหญ่	32
		โรงเรียนปากพนัง	26
		โรงเรียนหัวไทรบำรุงราษฎร์	26
		โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช	14
		โรงเรียนวิเชียรประชาสรรค์	13
		โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม	10
ชุมพร	3	โรงเรียนสวนศรีวิทยา	38
		โรงเรียนทุ่งตะโกวิทยา	8
		โรงเรียนปากน้ำหลังสวนวิทยา	8
รวม	24		504

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ราชการ และวุฒิทางการศึกษา สร้างในรูปแบบตรวจสอบ (Check - List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกของครูที่มีต่อองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 55 ข้อ แยกออกแต่ละองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ความสำเร็จของงาน คำถามจากข้อ 1-5 จำนวน 5 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 9.09
2. การได้รับความยอมรับนับถือ คำถามจากข้อ 6-10 จำนวน 5 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 9.09
3. ลักษณะของงาน คำถามจากข้อ 11-15 จำนวน 5 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 9.09
4. ความรับผิดชอบ คำถามจากข้อ 16-20 จำนวน 5 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 9.09
5. ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน คำถามจากข้อ 21-25 จำนวน 5 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 9.09
6. เงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล คำถามจากข้อ 26-31 จำนวน 6 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 10.91
7. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา คำถามจากข้อ 32-39
จำนวน 8 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 14.55
8. นโยบายและการบริหาร คำถามจากข้อ 40-49 จำนวน 10 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 18.18
9. สภาพการทำงาน คำถามจากข้อ 50-55 จำนวน 6 ข้อ
คิดเป็นร้อยละ 10.91

ในคำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกเหมือนกันทุกข้อ 5 คำตอบ ซึ่งมีอัตราส่วนของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	น้อย
2	หมายถึง	น้อยที่สุด
1	หมายถึง	ไม่มีเลย

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้ครู-อาจารย์เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงาน จากหนังสือและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ และผู้วิจัยได้ยึดเอาองค์ประกอบของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานตามแนวคิดของเฮอรัชเบอร์ก (Herzberg) เป็นหลักในการสร้างแบบสอบถาม โดยปรับปรุงให้เข้ากับสภาพสังคมไทย
2. ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ร่วมกับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เลือกองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการที่จะถามความรู้สึกของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 เพียง 9 องค์ประกอบ
3. ในแต่ละองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้หาตัวชี้บอก (indicator) ของแต่ละองค์ประกอบ เพื่อที่จะได้สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาของแต่ละองค์ประกอบให้ดีที่สุด ดังตัวอย่าง

ความสำเร็จของงาน ได้แก่

- ผลการเรียนของนักเรียน
- นักเรียนได้ศึกษาต่อหลังจากเรียนจบชั้นสูงสุด
- ความพอใจในการสอนแต่ละครั้ง
- ผลสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย
- ผลสำเร็จของการแก้ปัญหาของนักเรียน

4. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่านช่วยพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข ซึ่งได้แก่ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์ ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ **ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์** อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการมัธยมศึกษาได้แก่ อาจารย์ประจวบ วัจนรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกอง กองการมัธยมศึกษา อาจารย์วีระ บุญยะนิวาศ หัวหน้าฝ่ายบริหารโรงเรียน 1 อาจารย์พงษ์ศักดิ์ รุ่งโรจน์พานิช หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมโรงเรียนมัธยมศึกษา อาจารย์ธรรมบุญ วิสัยจร ผู้อำนวยการโรงเรียนหาคีใหญ่วิทยาลัยและอาจารย์พะยงค์ อุดมขาว อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสะเดา (ขรรค์ชัยกัมพลานนท์อนุสรณ์)

5. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3 ที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนรัศมีวิทยา และโรงเรียนกอบกุลวิทยาคม จังหวัดสงขลา จำนวน 60 ฉบับ เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha)

$$\text{จากสูตร } r_{\alpha} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

$\sum S_i^2$ = ผลรวมความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

S_t^2 = ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

k = จำนวนข้อสอบทั้งหมดในแบบสอบถาม¹

ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .74 แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบได้ตอบแบบสอบถามและขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้สุ่มตัวอย่างไว้ และเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออกทิ้ง รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่แจกไป ได้รับคืน และ ใช้ในการวิจัยได้

ลำดับที่	โรงเรียน	แบบสอบถามที่แจกไป	ได้รับคืน และใช้วิจัยได้	คิดเป็น ร้อยละ
1	โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ	54	47	87.04
2	โรงเรียนหาคีใหญ่รัฐประชาสรรค์	26	22	84.61
3	โรงเรียนระโนดวิทยา	25	24	96.00
4	โรงเรียนสามบ่อวิทยา	6	6	100.00
5	โรงเรียนรัศมีชนูปถัมภ์	8	7	87.50
6	โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา	31	22	70.97
7	โรงเรียนพุนพินพิทยาคม	23	21	91.30

¹Oironbach, อ้างจาก สุภาพ วาดเขียน, เครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรประเสริฐ, 2523), หน้า 51-52.

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	แบบสอบถามที่แจกไป	ได้รับคืน และใช้วิจัยได้	คิดเป็น ร้อยละ
8	โรงเรียนกาญจนาดิษฐ์วิทยาตาม	23	20	86.96
9	โรงเรียนไชยวิทยา	17	16	94.12
10	โรงเรียนเคียนซาฬิทยาคม	5	5	100.00
11	โรงเรียนพิทลุง	45	40	88.89
12	โรงเรียนพนาगतุง	11	10	90.91
13	โรงเรียนป่าบอนพิทยาคม	7	6	85.71
14	โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคม	3	3	100.00
15	โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช	45	44	97.79
16	โรงเรียนเชียรใหญ่	32	32	100.00
17	โรงเรียนปากพนัง	26	24	92.31
18	โรงเรียนหัวไทรบำรุงราษฎร์	26	26	100.00
19	โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช	14	14	100.00
20	โรงเรียนวิเชียรประชาสรรค์	13	12	92.31
21	โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม	10	10	100.00
22	โรงเรียนสวนศรีวิทยา	38	37	97.37
23	โรงเรียนทุ่งตะโกวิทยา	8	8	100.00
24	โรงเรียนปากน้ำหลังสวนวิทยา	8	8	100.00
	รวม	504	443	87.90

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการหาความถี่และค่าร้อยละ
2. หาค่าคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานโดยใช้สูตร¹

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทนจำนวนกรณีในกลุ่มตัวอย่าง

3. การทดสอบเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มขององค์ประกอบทั้งหมดโดยใช้ t-test จากสูตร²

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทนค่าที่ใช้พิจารณา t - Distribution
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2
 n_1, n_2 แทนจำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2
 S_1^2, S_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2

¹George A. Ferguson, Statistical Analysis in Psychological and Education, (New York : McGraw-Hill Book Company, 1966), p.45.

²Ibid., p.62.

4. หากสถิติตามสูตรในข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 3 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

SPSS : Statistical Package for the Social Science Second Edition

ณ สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย